

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2002/21/EB

2002 m. kovo 7 d.

dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų Direktyva)

(OL L 108, 2002 4 24, p. 33)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 717/2007 2007 m. birželio 27 d.	L 171	32	2007 6 29
► <u>M2</u>	Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 544/2009 2009 m. birželio 18 d.	L 167	12	2009 6 29

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
2002/21/EB**

2002 m. kovo 7 d.

**dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo
sistemos (Pagrindų Direktyva)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Dabartinė telekomunikacijų reguliavimo sistema sėkmingai sukūrė sąlygas veiksmingai konkurencijai telekomunikacijų sektoriuje pereinant nuo monopolio prie visiškos konkurencijos.
- (2) 1999 m. lapkričio 10 d. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikė komunikatą „Dėl naujos elektroninių ryšių infrastruktūros ir susijusių paslaugų sistemos – 1999 m. ryšių apžvalga“. Šiame komunikate Komisija apžvelgė esamą telekomunikacijų reguliavimo sistemą atsižvelgdama į savo išsipareigojimus pagal 1990 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 90/387/EEB dėl telekomunikacijų paslaugų vidaus rinkos sukūrimo įgyvendinant atvirojo tinklo teikimą ⁽⁴⁾ 8 straipsnį. Ji taip pat pateikė viešoms konsultacijoms keletą pasiūlymų dėl politikos elektroninių ryšių infrastruktūros ir susijusių paslaugų naujos reguliavimo sistemos srityje.
- (3) 2000 m. balandžio 26 d. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikė komunikatą apie viešų konsultacijų dėl 1999 m. ryšių apžvalgos rezultatus ir naujos reguliavimo sistemos gaires. Pranešime apibendrinamos viešos konsultacijos ir išdėstomos tam tikros pagrindinės elektroninių ryšių infrastruktūros ir susijusių paslaugų naujos sistemos rengimo gairės.
- (4) 2000 m. kovo 23–24 d. Lisabonos Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kokias galimybes augimui, konkurencingumui ir naujų darbo vietų kūrimui turi perėjimas prie skaitmeninės žiniomis pagrįstos ekonomikos. Ji ypač pabrėžė, kaip svarbu Europos įmonėms ir piliečiams turėti priėjimą prie nebrangios pasaulinės klasės ryšių infrastruktūros ir plataus asortimento paslaugų.
- (5) Telekomunikacijų, žiniasklaidos ir informacijos technologijos sektorių konvergencija reiškia, kad visiems perdavimo tinklams ir paslaugoms turėtų būti taikoma viena reguliavimo sistema. Tą reguliavimo sistemą sudaro ši direktyva ir keturios specifinės direktyvos: 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos

⁽¹⁾ OL C 365 E, 2000 12 19, p. 198 ir OL C 270 E, 2001 9 25, p. 199.

⁽²⁾ OL C 123, 2001 4 25, p. 56.

⁽³⁾ 2001 m. kovo 1 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 277, 2001 10 1, p. 91), 2001 m. rugsėjo 17 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 337, 2001 11 30, p. 34) ir 2001 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje), 2002 m. vasario 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 192, 1990 7 24, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/51/EB (OL L 295, 1997 10 29, p. 23).

▼B

direktyva 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva)⁽¹⁾, 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva)⁽²⁾, 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva)⁽³⁾, 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/66/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos telekomunikacijų sektoriuje⁽⁴⁾ (toliau – specifinės direktyvos). Būtina atskirti perdavimo reguliavimą nuo turinio reguliavimo. Todėl ši sistema netaikoma paslaugų, teikiamų elektroninių ryšių tinklais naudojantis elektroninių ryšių paslaugomis, turiniui, kaip, pavyzdžiui, transliacijų turiniui, finansinėms paslaugoms ir tam tikroms informacinės visuomenės paslaugoms, ir todėl ši sistema nepažeidžia tokioms paslaugoms Bendrijos ar nacionaliniu lygiu taikomų priemonių, kuriomis pagal Bendrijos teisę siekiama skatinti kultūrų ir kalbų įvairovę bei užtikrinti žiniasklaidos pliuralizmą. Televizijos programų turiniui taikoma 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo⁽⁵⁾. Perdavimo reguliavimo ir turinio reguliavimo atskyrimas neturi trukdyti atsižvelgti į egzistuojančias tarp jų sąsajas, ypač siekiant užtikrinti žiniasklaidos pliuralizmą, kultūrų ir kalbų įvairovę ir vartotojų apsaugą.

- (6) Audiovizualinė politika ir turinio reguliavimas atliekamas siekiant bendriausių interesų, tokių kaip žodžio laisvė, žiniasklaidos pliuralizmas, nešališkumas, kultūrų ir kalbų įvairovė, socialinė įtrauktis, vartotojų apsauga ir nepilnamečių apsauga. Komisijos komunikatas „Bendrijos audiovizualinės politikos principai ir gairės skaitmeniniame amžiuje“ ir 2000 m. birželio 6 d. Tarybos išvados, sveikinančios šį pranešimą, nurodė pagrindinius veiksmus, kurių Bendrija turi imtis norėdama įgyvendinti savo audiovizualinę politiką.
- (7) Šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatos nekliudo kiekvienai valstybei narei imtis būtinų priemonių savo esminių saugumo interesų ir valstybės politikos bei visuomenės saugumo apsaugai užtikrinti ir leisti tirti bei atskleisti kriminalinius nusikaltimus ir kelti dėl jų bylas, taip pat nekliudo nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatyti konkrečius proporcingus įpareigojimus, taikomus elektroninių ryšių paslaugų teikėjams.
- (8) Ši direktyva netaikoma įrangai, kuriai taikoma 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo⁽⁶⁾, bet ji taikoma vartotojų įrangai, naudojamai skaitmeninei televizijai. Svarbu, kad reguliuotojai skatintų tinklų operatorius ir terminalų įrangos gamintojus bendradarbiauti, kad vartotojams su negalia būtų lengviau prieinamos elektroninių ryšių paslaugos.
- (9) Informacinės visuomenės paslaugoms taikoma 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl tam tikrų informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės

⁽¹⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 21.

⁽²⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 7.

⁽³⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 51.

⁽⁴⁾ OL L 24, 1998 1 30, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 298, 1989 10 17. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/36/EB (OL L 202, 1997 7 30, p. 60).

⁽⁶⁾ OL L 91, 1999 4 7, p. 10.

▼B

prekybos, teisės aspektų vidaus rinkoje (Direktyva dėl elektroninės prekybos) ⁽¹⁾.

- (10) Apibrėžimas „Informacinės visuomenės paslaugos“, pateiktas 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie standartus ir techninius reglamentus bei informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką ⁽²⁾, 1 straipsnyje, apima plačią ekonominę veiklą, kuri vyksta operatyviniu kompiuteriniu ryšiu. Didžiajai tokios veiklos daliai ši direktyva netaikoma, nes tokios veiklos, visos ar tam tikros jos dalies, nesudaro signalų perdavimas elektroninių ryšių tinklais. Balso telefonijai ir elektroninio pašto perdavimo paslaugoms ši direktyva taikoma. Ta pati įmonė, pavyzdžiui, interneto paslaugų teikėja, gali teikti ir elektroninių ryšių paslaugą, tokią kaip prieiga prie interneto, ir paslaugas, kurioms ši direktyva netaikoma, tokias kaip turinio teikimas internetu.
- (11) Pagal reguliavimo ir veiklos funkcijų atskyrimo principą valstybės narės turėtų garantuoti nacionalinės reguliavimo institucijos ar institucijų nepriklausomumą, kad užtikrintų jų sprendimų nešališkumą. Šis nepriklausomumo reikalavimas nepažeidžia institucijų autonomijos ir valstybių narių konstitucinių išpareigojimų ar neutralumo principo, taikomo valstybių narių taisyklėms, reglamentuojančioms Sutarties 295 straipsnyje nustatytą turto nuosavybės sistemą. Savo užduotims atlikti nacionalinės reguliavimo institucijos turi turėti visus būtinus išteklius – darbuotojus, kvalifikaciją ir finansines galimybes.
- (12) Bet kuri šalis, dėl kurios nacionalinė reguliavimo institucija priėmė sprendimą, turėtų turėti teisę pateikti apeliacinį skundą institucijai, kuri yra nepriklausoma nuo dalyvaujančių šalių. Tokia institucija gali būti teismas. Be to, bet kuri įmonė, kuri mano, jog jos prašymas suteikti teisę įrengti įrenginius nebuvo nagrinėjamas pagal šioje direktyvoje nustatytus principus, turėtų turėti teisę pateikti apeliacinius skundus dėl tokių sprendimų. Ši apeliacijų tvarka nepažeidžia kompetencijos pasidalijimo principo nacionalinėje teismų sistemoje ir juridinių ar fizinių asmenų teisių pagal nacionalinius įstatymus.
- (13) Nacionalinėms reguliavimo institucijoms reikia rinkti informaciją iš rinkos dalyvių, kad jos galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis. Tokią informaciją gali reikėti rinkti ir Komisijos vardu, kad ji galėtų įvykdyti savo išpareigojimus pagal Bendrijos teisę. Prašymai suteikti informaciją turėtų būti proporcingi ir įmonėms neužkrauti per didelės naštos. Nacionalinių reguliavimo institucijų surinkta informacija turėtų būti viešai prieinama, išskyrus tą jos dalį, kuri pagal nacionalines viešo priėjimo prie informacijos taisykles yra konfidenciali, ir laikantis Bendrijos bei nacionalinių įstatymų dėl verslo konfidencialumo.
- (14) Informacija, kurią nacionalinė reguliavimo institucija pagal Bendrijos ir nacionalines taisykles dėl verslo konfidencialumo laiko konfidencialia, gali būti apsikeičiama su Komisija ir kitomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, kai toks apsikeitimas yra griežtai būtinas šios direktyvos ar specifinių direktyvų nuostatų taikymui. Apsikeičiama tik tokia informacija, kuri atitinka apsikeitimo tikslą ir yra jam svarbi.
- (15) Svarbu, kad nacionalinės reguliavimo institucijos konsultuotųsi su visomis suinteresuotomis šalimis dėl planuojamų sprendimų ir atsižvelgtų į jų nuomonę prieš priimdamos galutinį sprendimą. Siekdamas užtikrinti, kad nacionaliniu mastu priimti sprendimai nedarytų neigiamo poveikio bendrajai rinkai ar kitiems sutarties tikslams, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų taip pat

⁽¹⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

⁽²⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/48/EB (OL L 217, 1998 8 5, p. 18).

▼B

pranešti kai kuriuos sprendimų projektus Komisijai ir kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kad jos turėtų galimybę pateikti pastabas. Tikslinga, kad nacionalinės reguliavimo institucijos konsultuotųsi su suinteresuotomis šalimis dėl visų planuojamų priemonių, darančių poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Atvejai, kai taikomos 6 ir 7 straipsniuose nurodytos procedūros, yra apibrėžti šioje direktyvoje ir specifinėse direktyvose. Komisija, pasikonsultavusi su Ryšių komitetu, turėtų galėti reikalauti, kad nacionalinė reguliavimo institucija atšauktų planuojamą priemonę, susijusią su atitinkamomis rinkomis arba su didelę įtaką rinkoje turinčių įmonių nurodymu ar nenurodymu, jei tokie sprendimai sukurtų kliūtis bendrajai rinkai arba būtų nesuderinami su Bendrijos teise, ypač politikos tikslais, kurių nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų laikytis. Ši procedūra nepažeidžia pranešimų procedūros, numatytos Direktyvoje 98/34/EB, ir Komisijos prerogatyvų pagal Sutartį dėl Bendrijos teisės pažeidimų.

- (16) Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti suderintus tikslus ir principus, kuriais galėtų remtis ir, vykdydamos savo užduotis pagal šią reguliavimo sistemą, prireikus koordinuoti savo veiksmus su kitų valstybių narių reguliavimo institucijomis.
- (17) Nacionalinių reguliavimo institucijų, įsteigtų pagal šią direktyvą ir specifines direktyvas, veikla prisideda prie platesnės politikos kultūros, užimtumo, aplinkos, socialinės sanglaudos, miestų bei kaimų planavimo politikos įgyvendinimo.
- (18) Reikalavimas, kad valstybės narės užtikrintų, kad nacionalinės reguliavimo institucijos kuo labiau atsižvelgtų į tai, jog reguliavimas technologiniu požiūriu būtų neutralus, tai yra kad tam tikrai technologijų rūšiai nebūtų teikiama pranašumo ir nebūtų teigiamai diskriminuojama, nekliudo taikyti proporcingas priemones tam tikroms konkrečioms paslaugoms skatinti, kai tai yra pateisinama, pavyzdžiui, skaitmenine televizija kaip priemone spektro efektyvumui didinti.
- (19) Radijo dažniai yra esminis dalykas radiju paremtoms elektroninių ryšių paslaugoms, todėl, jei jie yra susiję su tokiomis paslaugomis, turėtų būti skirstomi pagal suderintus jų veikimo tikslus ir principus, taip pat remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, atsižvelgiant į demokratinius, socialinius, kalbinius ir kultūrinius interesus, susijusius su dažnio naudojimu. Svarbu, kad radijo dažnių skirstymas ir paskyrimas būtų valdomas kuo veiksmingiau. Radijo dažnių perdavimas gali būti veiksminga spektro naudojimo efektyvumo didinimo priemonė, jei veikia pakankamai apsaugos priemonių visuomenės interesams apsaugoti, ypač tokių perdavimų skaidrumui ir priežiūrai užtikrinti. 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos reguliavimo sistemos Europos bendrijoje (Radijo spektro sprendimas)⁽¹⁾ nustato radijo dažnių derinimo sistemą; veiksmai, kurių imamasi pagal šią direktyvą, turėtų padėti pagal tą sprendimą atliekamam darbui.
- (20) Kad įmonės galėtų konkuruoti elektroninių ryšių sektoriuje, esminis dalykas – numeracijos sistemos prieiga remiantis skaidriais, objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Visus nacionalinių numeracijos planų elementus turėtų valdyti nacionalinės reguliavimo institucijos, įskaitant taškinius kodus, naudojamus tinklo adresams. Kai iškyla reikalas Bendrijoje suderinti numeracijos išteklius, kad būtų galima toliau plėtoti paslaugas visoje Europoje, Komisija gali taikyti technines įgyvendinimo priemones pasinaudodama savo vykdomosios valdžios galiomis. Jei tai gali padėti užtikrinti visišką paslaugų sąveiką pasaulyje, valstybės narės tarptautinėse organizacijose ir forumuose, kur

⁽¹⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 1.

▼B

priimami numeracijos sprendimai, turėtų laikydamosi sutarties derinti savo nacionalines pozicijas. Šios direktyvos nuostatos nacionalinėms reguliavimo institucijoms nenustato jokių naujų atsakomybės sričių interneto pavadinimų ir adresų klausimu.

- (21) Skirdamos radijo dažnius ir ypatingos ekonominės vertės numerius, valstybės narės gali, *inter alia*, naudoti konkurencines ir palyginamąsias atrinkimo procedūras. Administruodamos tokias schemas, nacionalinės reguliavimo institucijos turi atsižvelgti į 8 straipsnio nuostatas.
- (22) Siekiant garantuoti sąžiningos ir veiksmingos konkurencijos sąlygas, reikėtų užtikrinti, kad egzistuočių savalaikės, nediskriminacinės ir skaidrios teisių įrengti įrenginius suteikimo procedūros. Ši direktyva nepažeidžia nacionalinių nuostatų, reglamentuojančių turto eksproprijavimą ar naudojimą, įprastą naudojamąsi turto teisėmis, įprastą naudojimą to, kas priklauso viešajai sričiai, ar valstybėse narėse galiojančių turto nuosavybės taisyklių neutralumo principo.
- (23) Įrenginių bendras naudojimas gali būti naudingas miestų planavimui, žmonių sveikatai ir aplinkai, todėl nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų jį skatinti savanoriškų susitarimų pagrindu. Tais atvejais, kai įmonės neturi prieigos prie veiksmingų alternatyvų, gali būti tikslinga taikyti privalomą bendrą įrenginių ir turto naudojimą. Tai gali būti, *inter alia*, taikoma fizinės vietos ir tako, pastato, stiebo, antenos ar antenų sistemos bendram naudojimui. Privalomas įrenginių ar turto naudojimas gali būti įmonėms nustatytas tik po išsamių viešų konsultacijų.
- (24) Kai reikalaujama, kad judriojo ryšio operatoriai aplinkosaugos sumetimais bendrai naudotųsi bokštais ar stiebais, toks privalomas bendras naudojimas gali sąlygoti maksimalaus kiekvienam operatoriui leistino, atsižvelgiant į žmonių sveikatą, perduodamo galingumo sumažėjimą, dėl to operatoriams gali reikėti įrengti daugiau perdavimo vietų, kad jie galėtų užtikrinti nacionalinę aprėptį.
- (25) Tam tikromis aplinkybėmis reikalingi *ex ante* išsipareigojimai, kad būtų galima užtikrinti konkurencingos rinkos plėtrą. Didelės įtakos rinkoje apibrėžimas 1997 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 97/33/EB dėl telekomunikacijų sujungimo siekiant užtikrinti universalias paslaugas ir sąveiką taikant atvirojo tinklo teikimo (ATT) principus⁽¹⁾ pasirodė esąs veiksmingas pradinėse rinkos atvėrimo stadijose kaip apatinė *ex ante* išsipareigojimų riba, bet dabar jį reikia priderinti, kad jis atitiktų sudėtingesnes ir dinamiškesnes rinkas. Dėl to šioje direktyvoje vartojamas apibrėžimas sutampa su dominavimo sąvoka, apibrėžta Teisingumo Teismo ir Europos Bendrijų pirmosios instancijos teismo praktikoje.
- (26) Gali būti nustatyta, kad dviejų ar kelių įmonių yra bendra dominuojanti padėtis ne tik dėl jų struktūrinių ar kitokių ryšių, bet ir tais atvejais, kai atitinkamos rinkos struktūra padeda koordinuotiems veiksmams, tai yra skatina lygiagretų ar asocijuotą antikonkurencinį elgesį rinkoje.
- (27) Labai svarbu, kad *ex ante* reguliavimo išsipareigojimai būtų taikomi ten, kur nėra veiksmingos konkurencijos, t. y. rinkose, kur yra viena ar kelios įmonės, turinčios didelę įtaką rinkoje, ir kur nacionalinės ar Bendrijos konkurencijos teisės priemonių nepakanka šiai problemai išspręsti. Todėl būtina, kad, remdamasi konkurencijos teisės principais, Komisija Bendrijos lygiu parengtų gaires, kuriomis nacionalinės reguliavimo institucijos vadovautųsi vertindamos, ar tam tikroje rinkoje konkurencija yra veiksminga, ir vertindamos didelę įtaką rinkoje. Nacionalinės

⁽¹⁾ OL L 199, 1997 7 26, p. 32. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 98/61/EB (OL L 268, 1998 10 3, p. 37).

▼B

reguliavimo institucijos turėtų analizuoti, ar konkretaus produkto ar paslaugos rinka yra veiksmingai konkurencinga konkrečioje geografinėje srityje, kuri gali būti apibrėžta kaip visa atitinkamos valstybės narės teritorija ar tik jos dalis arba kaip valstybių narių teritorijų kaimyninių dalių bendra teritorija. Veiksmingos konkurencijos analizėje turėtų būti tiriama, ar rinka turi perspektyvų ateityje tapti konkurencine, taigi ar veiksmingos konkurencijos nebuvimas yra ilgalaikis. Šiose gairėse taip pat turi būti kreipiamas dėmesys į naujai atsirandančias rinkas, kur faktiškasis rinkos lyderis tikriausiai turės žymią rinkos dalį, tačiau jam neturėtų būti taikomi netikslingi įpareigojimai. Komisija turėtų reguliariai persvarstyti gaires siekdama užtikrinti, kad greitai besiplėtojančioje rinkoje jos išliktų tikslingos. Tais atvejais, kai bus nustatyta, kad atitinkama rinka yra transnacionalinė, nacionalinės reguliavimo institucijos privalės tarpusavyje bendradarbiauti.

- (28) Nustatydamas, ar įmonė turi didelę įtaką tam tikroje rinkoje, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų spręsti pagal Bendrijos teisę, ypač atsižvelgti į Komisijos gaires.
- (29) Bendrijos ir valstybės narės yra prisiėmusios išpareigojimus dėl telekomunikacijų tinklų ir paslaugų standartų ir reguliavimo sistemos Pasaulio prekybos organizacijoje.
- (30) Standartizavimo procesą ir toliau turėtų skatinti rinka. Tačiau gali būti situacijų, kai yra tikslinga reikalauti laikytis specifinių standartų Bendrijos lygiu, kad bendrojoje rinkoje būtų užtikrinta sąveika. Nacionaliniu lygiu valstybėms narėms taikomos Direktyvos 98/34/EB nuostatos. 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/47/EB dėl televizijos signalų perdavimo standartų taikymo⁽¹⁾ nenumatė jokios konkrečios skaitmeninės televizijos perdavimo sistemos ar paslaugos reikalavimų. Per Skaitmeninio vaizdo transliavimo grupę Europos rinkos dalyviai sukūrė televizijos perdavimo sistemų šeimą, kurią standartizavo Europos telekomunikacijų standartų institutas (ETSI) ir kurią rekomenduoja Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga. Sprendimas tuos standartus padaryti privalomus gali būti priimtas tik po išsamių viešų konsultacijų. Standartizacijos procedūros pagal šią direktyvą nepažeidžia Direktyvos 1999/5/EB, 1973 m. vasario 19 d. Tarybos direktyvos 73/23/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektros įranga, skirta naudoti tam tikrose įtampos ribose, derinimo⁽²⁾ ir 1989 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyvos 89/336/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo⁽³⁾ nuostatų.
- (31) Vartotojų lygiu turėtų būti skatinama skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugų sąveika ir patobulinta skaitmeninė televizijos įranga, kad būtų galima užtikrinti laisvą informacijos srautą, žiniasklaidos pliuralizmą ir kultūrų įvairovę. Pageidautina, kad nepriklausomai nuo perdavimo būdo vartotojai turėtų galimybę priimti visas skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugas atsižvelgiant į technologijų neutralumą, būsimą technologijų pažangą, poreikį skatinti pereiti prie skaitmeninės televizijos ir konkurencijos būklę skaitmeninės televizijos paslaugų rinkose. Skaitmeninės interaktyvios televizijos platformos operatoriai turėtų stengtis įgyvendinti atvirą taikomųjų programų sąsają (API), kuri atitiktų Europos standartų organizacijos priimtus standartus ir specifikacijas. Perėjimas nuo esamų API prie naujų API turėtų būti skatinamas ir organizuojamas, pavyzdžiui, visiems suinteresuotiems rinkos dalyviams pasirašant supratimo memorandumus. Atviros taikomųjų programų sąsajos padeda sąveikai, t. y. interaktyvaus turinio perkeliavimui tarp perdavimo mechanizmų, ir šio turinio visiškam funkcionavimui patobulintoje skaitmeninėje televizijos įrangoje. Tačiau būtina atsižvelgti į poreikį

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 51.

⁽²⁾ OL L 77, 1973 3 26, p. 29.

⁽³⁾ OL L 139, 1989 5 23, p. 19.

▼B

netrukdyti priėmimo įrangos funkcionavimui ir apsaugoti ją nuo, pavyzdžiui, piktybiškų virusų.

- (32) Jei iškyla ginčas tarp tos pačios valstybės narės įmonių šios direktyvos ir specifinių direktyvų taikymo srityje, pavyzdžiui, susijęs su prieigos įpareigojimais ir sujungimu ar su abonentų sąrašų perdavimu, sąžiningai vedusi derybas nukentėjusioji šalis, kuriai vis dėlto nepavyko pasiekti susitarimo, turėtų galėti kreiptis į nacionalinę reguliavimo instituciją, kad ši išspręstų ginčą. Spręsdamos ginčą, kilusį tarp įmonių, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas kurioje nors valstybėje narėje, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų siekti užtikrinti, kad būtų laikomasi įsipareigojimų, kylančių pagal šią direktyvą ir pagal specifines direktyvas.
- (33) Be atgręžtinio reikalavimo teisių, pagal nacionalinę ar Bendrijos teisę dar reikia paprastos procedūros, kuri bet kurios ginčo šalies prašymu būtų pradėta siekiant išspręsti tarpvalstybinius ginčus, išėinančius už vienos nacionalinės reguliavimo institucijos kompetencijos ribų.
- (34) Vienas komitetas turėtų pakeisti ATT komitetą, įkurtą pagal Direktyvos 90/387/EEB 9 straipsnį, ir Licencijavimo komitetą, įkurtą pagal 1997 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/13/EB dėl bendros telekomunikacijų paslaugų srities generalinių leidimų ir individualių licencijų sistemos ⁽¹⁾ 14 straipsnį.
- (35) Nacionalinės reguliavimo institucijos ir nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų vienos kitoms teikti informaciją, būtiną šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatomis taikyti, kad jos galėtų visapusiškai bendradarbiauti. Keičiantis informacija, gaunančioji institucija turėtų užtikrinti tokį pat konfidencialumo laipsnį, kokį užtikrina informaciją teikiančioji institucija.
- (36) Komisija nurodė ketinanti įkurti Europos reguliuotojų grupę elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reikalams, kuri būtų tinkamas mechanizmas nacionalinių reguliavimo institucijų bendradarbiavimui ir jų veiklos koordinavimui skatinti siekiant pagyvinti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios rinkos plėtrą ir siekti, kad visose valstybėse narėse šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatos būtų taikomos nuosekliai, ypač tose srityse, kur nacionalinė teisė, įgyvendindama Bendrijos teisę, nacionalinėms reguliavimo institucijoms suteikia žymias galias savo nuožiūra taikyti atitinkamas taisykles.
- (37) Siekiant, kad šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatos būtų nuosekliai taikomos visose valstybėse narėse, turėtų būti reikalaujama, kad nacionalinės reguliavimo institucijos skaidriai bendradarbiautų viena su kita ir su Komisija. Toks bendradarbiavimas galėtų, *inter alia*, vykti Ryšių komitete arba grupėje, į kurią įeina Europos ryšių reguliuotojai. Valstybės narės turėtų nuspręsti, kurios institucijos pagal šios direktyvos ir specifinių direktyvų tikslus yra nacionalinės reguliavimo institucijos.
- (38) Priemonės, galinčios daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, – tai priemonės, kurios turi tokios tiesioginės ar netiesioginės, faktinės ar potencialios įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai, galinčios sukurti kliūtį bendrajai rinkai. Čia įeina priemonės, darančios didelį poveikį operatoriams ar paslaugų gavėjams kitose valstybėse narėse, įskaitant, *inter alia*, priemones, turinčias įtakos paslaugų gavėjų kainoms kitose valstybėse narėse: priemonės, turinčios įtakos kitoje valstybėje narėje įsisteigusios įmonės galimybei teikti elektroninių ryšių paslaugą, ypač priemonės, turinčios įtakos galimybei siūlyti paslaugas transnacionaliniu mastu; ir priemonės, kurios daro poveikį rinkos struktūrai

⁽¹⁾ OL L 117, 1997 5 7, p. 15.

▼B

ar jos priegai ir sukelia padarinius įmonėse, esančiose kitose valstybėse narėse.

- (39) Šios direktyvos nuostatos turėtų būti reguliariai persvarstomos pirmiausia stengiantis nustatyti, ar reikia jas pakeisti atsižvelgiant į besikeičiančias technologines ir rinkos sąlygas.
- (40) Šios direktyvos įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti priimtoms pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽¹⁾.
- (41) Kadangi valstybės narės negali visiškai pasiekti siūlomų veiksmų tikslo, būtent: nustatyti elektroninių ryšių paslaugų, elektroninių ryšių tinklų, susijusių priemonių ir susijusių paslaugų reguliavimo suderintą sistemą, ir dėl šių veiksmų masto bei poveikio jį geriau galima pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali taikyti priemones pagal subsidiarumo principą, nustatytą Sutarties 5 straipsnyje. Atsižvelgiant į tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą, šia direktyva nesiekama toliau, nei būtina tiems tikslams įgyvendinti.
- (42) Tam tikros šios srities direktyvos ir sprendimai turėtų būti atšaukti.
- (43) Komisija turėtų stebėti perėjimą nuo esamos sistemos prie naujos sistemos ir bet kuriuo tinkamu metu gali pateikti pasiūlymą atšaukti 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2887/2000 dėl atsietos priegios prie vietinės linijos⁽²⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS, TIKSLAS IR SAŲOKOS

1 straipsnis

Taikymo sritis ir tikslas

1. Ši direktyva nustato elektroninių ryšių paslaugų, elektroninių ryšių tinklų, susijusių priemonių ir susijusių paslaugų reguliavimo suderintą sistemą. Ji nustato nacionalinių reguliavimo institucijų užduotis ir procedūras, kurios užtikrintų, kad reguliavimo sistema būtų suderintai taikoma visoje Bendrijoje.
2. Ši direktyva ir specifinės direktyvos nepažeidžia įpareigojimų, susijusių su paslaugomis, teikiamomis naudojant elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, kuriuos nustato nacionalinė teisė, suderinta su Bendrijos teise, arba Bendrijos teisė.
3. Ši direktyva ir specifinės direktyvos nepažeidžia priemonių, taikomų Bendrijos ar nacionaliniu lygiu laikantis Bendrijos teisės, kuriomis siekiama bendros svarbos tikslų, ypač susijusių su turinio reguliavimu ir audiovizualine politika.
4. Ši direktyva ir specifinės direktyvos nepažeidžia Direktyvos 1999/5/EB nuostatų.

▼M2

5. Ši direktyva ir specialiosios direktyvos neturi daryti poveikio jokioms specialioms priemonėms, priimtoms reguliuojant tarptautinį tarptinklinį ryšį per viešuosius judriojo ryšio tinklus Bendrijoje.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ OL L 336, 2000 12 30, p. 4.

2 straipsnis

Sąvokos

Šioje direktyvoje:

- a) „elektroninių ryšių tinklas“ – perdavimo sistemos ir atitinkamais atvejais komutavimo ar maršruto parinkimo įranga bei kiti išteklių, kurie leidžia perduoti signalus laidais, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, įskaitant palydovinius tinklus, fiksuoto (komutuojamas ir paketinis duomenų perdavimas, įskaitant internetą) ir judriojo ryšio antžeminius tinklus, elektros perdavimo kabelines sistemas, tokiu mastu, koku jos yra naudojamos signalams perduoti, radijo ir televizijos programų transliavimui naudojami tinklai ir kabelinės televizijos tinklai, neatsižvelgiant į perduodamos informacijos pobūdį;
- b) „transnacionalinės rinkos“ – rinkos, nustatytos pagal 15 straipsnio 4 dalį, apimančios Bendriją ar didžiąją jos dalį;
- c) „elektroninių ryšių paslauga“ – paslauga, paprastai teikiama už atlygį, kuri visa ar didžiąją dalimi susideda iš signalų perdavimo elektroninių ryšių tinklais, įskaitant telekomunikacijų paslaugas ir perdavimo paslaugas tinklais, naudojamais transliavimui, išskyrus elektroniniais ryšių tinklais ir paslaugomis perduodamo turinio teikimo ar redakcinės jo kontrolės paslaugas; į šią paslaugą neįeina informacinės visuomenės paslaugos, apibrėžtos Direktyvos 98/34/EB 1 straipsnyje, kurios visos ar didžiąją dalimi susideda iš signalų perdavimo elektroninių ryšių tinklais;
- d) „viešasis ryšių tinklas“ – elektroninių ryšių tinklas, naudojamas vien tik ar didžiąją dalimi viešai prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms teikti;
- e) „susijusios priemonės“ – priemonės, susijusios su elektroninių ryšių tinklu ir (arba) elektroninių ryšių paslauga, kurios leidžia ir (arba) padeda teikti paslaugas per tą tinklą ir (arba) paslaugą. Čia įeina sąlyginės prieigos sistemos ir elektroninių programų vadovai;
- f) „sąlyginės prieigos sistema“ – bet kuri techninė priemonė ir (arba) susitarimas, leidžiantis naudotis apsaugotąją radijo ar televizijos transliavimo paslauga, teikiama suprantama forma tik gavus abonentinį ar kitokios formos išankstinį individualų leidimą;
- g) „nacionalinė reguliavimo institucija“ – institucija ar institucijos, kurioms valstybė narė pavedė bet kurias reguliavimo užduotis, skiriamas pagal šią direktyvą ir specifines direktyvas;
- h) „paslaugų gavėjas“ – juridinis ar fizinis asmuo, kuris naudoja ar pareiškia norą naudoti viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas;
- i) „vartotojas“ – bet kuris fizinis asmuo, kuris naudoja ar pareiškia norą naudoti viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas ne verslo ar profesijos tikslais;
- j) „universalioji paslauga“ – minimalus nurodytos kokybės paslaugų rinkinys, apibrėžtas Direktyvoje 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva), kuris prieinamas visiems paslaugų gavėjams, nepriklausomai nuo geografinės vietos ir, atsižvelgiant į specifines nacionalines sąlygas, prieinama kaina;
- k) „abonentas“ – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra sutarties su viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėju dėl tokių paslaugų teikimo šalis;
- l) „specifinės direktyvos“ – Direktyva 2002/20/EB (Leidimų direktyva), Direktyva 2002/19/EB (Prieigos direktyva), Direktyva 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva) ir Direktyva 97/66/EB;

▼B

- m) „elektroninių ryšių tinklo teikimas“ – tokio tinklo sukūrimas, eksploatavimas, kontrolė ar galimybės juo naudotis suteikimas;
- n) „galutinis paslaugų gavėjas“ – paslaugų gavėjas, neteikiantis viešųjų ryšių tinklų ar viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų;
- o) „patobulinta skaitmeninės televizijos įranga“ – priedų rinkinys, skirtas prijungti prie televizorių ar integruota skaitmeninės televizijos įranga, galinti priimti skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugas;
- p) „taikomųjų programų sąsaja (API)“ – programinės įrangos sąsaja tarp taikomųjų programų, kurias teikia transliuotojai ar paslaugos teikėjai, ir išteklių skaitmeninės televizijos ir radijo paslaugoms skirtoje patobulintoje skaitmeninės televizijos įrangoje.

II SKYRIUS

NACIONALINĖS REGULIAVIMO INSTITUCIJOS

3 straipsnis

Nacionalinės reguliavimo institucijos

1. Valstybės narės užtikrina, kad visas užduotis, kurios šioje direktyvoje ir specifinėse direktyvose priskiriamos nacionalinėms reguliavimo institucijoms, vykdytų kompetentinga institucija.
2. Valstybės narės garantuoja nacionalinių reguliavimo institucijų savarankiškumą užtikrindamos, kad jos teisiškai būtų atskirtos ir funkciskai nepriklausomos nuo visų organizacijų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus, įrangą ir paslaugas. Valstybės narės, kurioms nuosavybės teise priklauso ar kurios valdo įmones, teikiančias elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, užtikrina, kad reguliavimo funkcija būtų veiksmingai atskirta nuo veiklos, susijusios su nuosavybės teise ir valdymu.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos vykdytų savo įgaliojimus nešališkai ir skaidriai.
4. Valstybės narės užduotis, kurias turi atlikti nacionalinės reguliavimo institucijos, skelbia lengvai prieinama forma, ypač tais atvejais, kai užduotys skiriamos kelioms institucijoms. Valstybės narės atitinkamai atvejais užtikrina, kad bendrai rūpimais klausimais tos institucijos konsultuotųsi ir bendradarbiautų viena su kita ir su nacionalinėmis institucijomis, kurioms pavesta taikyti konkurencijos teisę ir vartotojų teisę. Kai kompetencija tokiais klausimais priklauso kelioms institucijoms, valstybės narės užtikrina, kad kiekvienos institucijos užduotys būtų skelbiamos lengvai prieinama forma.
5. Nacionalinės reguliavimo institucijos ir nacionalinės konkurencijos institucijos teikia viena kitai informaciją, būtiną šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatoms taikyti. Informaciją gaunančioji institucija užtikrina tokį pat informacijos slaptumą kaip ir siunčiančioji institucija.
6. Valstybės narės Komisijai praneša visas nacionalines reguliavimo institucijas, kurioms pagal šią direktyvą ir specifines direktyvas yra pavestos užduotys, ir jų atitinkamą atsakomybę.

4 straipsnis

Teisė pateikti apeliacinį skundą

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniu lygiu veiktų veiksmingas mechanizmas, pagal kurį bet kuris paslaugų gavėjas ar įmonė, teikianti elektroninių ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, kuriai turi įtakos nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimas, turėtų teisę paduoti apeliacinę institucijai, nepriklausomai nuo suinteresuotų šalių, apeliacinį skundą dėl to sprendimo. Ši institucija, kuri gali būti teismas, turi turėti

▼B

atitinkamas kvalifikacijos, kad galėtų vykdyti savo funkcijas. Valstybės narės užtikrina, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į bylos sudėtį ir kad veiktų veiksmingas apeliacijų mechanizmas. Kol nagrinėjamas toks apeliacinis skundas, galioja nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimas, jei apeliacinė institucija nenusprendžia kitaip.

2. Kai 1 dalyje nurodyta apeliacinė institucija nėra teismo institucija, jos sprendimo pagrindas visuomet pateikiamas raštu. Be to, tokiu atveju jos sprendimą peržiūri teismas, apibrėžtas Sutarties 234 straipsnyje.

*5 straipsnis***Informacijos teikimas**

1. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, teikiančios elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, pateiktų visą informaciją, taip pat ir finansinę informaciją, kurios reikia nacionalinėms reguliavimo institucijoms atitikčiai su šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatomis ar pagal jas priimtais sprendimais užtikrinti. Gavusios prašymą, šios įmonės informaciją pateikia greitai tokiais terminais ir taip išsamiai, kaip nurodo nacionalinė reguliavimo institucija. Nacionalinės reguliavimo institucijos prašoma informacija turi atitikti jos vykdomas užduotis. Nacionalinė reguliavimo institucija nurodo priežastis, kodėl prašo informacijos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos Komisijai jos pagrįstu prašymu teiktų informaciją, kurios jai reikia savo užduotims pagal sutartį atlikti. Komisijos prašoma informacija turi atitikti jos vykdomas užduotis. Kai teikiama informacija yra susijusi su informacija, įmonių anksčiau pateikta nacionalinės reguliavimo institucijos prašymu, įmonėms apie tai pranešama. Tiek, kiek būtina, ir jei informaciją suteikusi institucija nepateikė aiškaus ir pagrįsto priešingo prašymo, Komisija pateiktą informaciją pateikia kitai tokiai institucijai kitoje valstybėje narėje.

Atsižvelgdamos į šio straipsnio 3 dalies reikalavimus, valstybės narės užtikrina, kad, gavus pagrįstą prašymą, informacija, pateikta vienai nacionalinei reguliavimo institucijai, galėtų būti pateikta kitai tokiai institucijai toje pačioje ar kitoje valstybėje narėje, kad prireikus tos institucijos galėtų įvykdyti savo įpareigojimus pagal Bendrijos teisę.

3. Kai nacionalinė reguliavimo institucija, remdamasi Bendrijos ir nacionalinėmis taisyklėmis dėl verslo konfidencialumo, mano, kad informacija yra konfidenciali, Komisija ir atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina tokį konfidencialumą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad, laikydamosi nacionalinių taisyklių dėl informacijos viešumo ir atsižvelgdamos į Bendrijos ir nacionalines taisykles dėl verslo slaptumo, nacionalinės reguliavimo institucijos skelbtų tokią informaciją, kuri prisidėtų prie rinkos atvirumo ir konkurencingumo.

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos skelbia informacijos viešumo sąlygas, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, įskaitant tokios informacijos gavimo procedūras.

*6 straipsnis***Konsultacijų ir skaidrumo mechanizmas**

Išskyrus atvejus, kai taikoma 7 straipsnio 6 dalis, 20 ar 21 straipsnis, valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai nacionalinės reguliavimo institucijos pagal šią direktyvą ar specifines direktyvas ketina taikyti priemones, darančias didelį poveikį atitinkamai rinkai, suinteresuotoms šalims jos suteiktų galimybę per pagrįstai nustatytą laiką pateikti pastabas dėl planuojamos priemonės. Nacionalinės reguliavimo institucijos skelbia savo konsultacijų procedūras. Valstybės narės užtikrina, kad būtų įsteigtas vienas informacijos punktas, per kurį būtų galima

▼B

sužinoti apie visas vykstančias konsultacijas. Konsultacijų procedūros rezultatus nacionalinė reguliavimo institucija skelbia viešai, išskyrus atvejus, kai pagal Bendrijos ar nacionalinę teisę dėl verslo slaptumo informacija yra konfidenciali.

*7 straipsnis***Elektroninių ryšių vidaus rinkos stiprinimas**

1. Atlikdamos savo užduotis pagal šią direktyvą ir specifines direktyvas, nacionalinės reguliavimo institucijos kuo labiau atsižvelgia į 8 straipsnyje nustatytus tikslus, įskaitant ir tai, kiek jie susiję su vidaus rinkos veikimu.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos prisideda prie vidaus rinkos plėtros skaidriai bendradarbiaudamos viena su kita ir su Komisija, kad visose valstybėse narėse šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatos būtų taikomos nuosekliai. Dėl to jos ypač siekia susitarti, kokie būdai ir teisinio gynimo priemonės geriausiai tinka vienai ar kitai situacijai rinkoje.

3. Be 6 straipsnyje nurodytų konsultacijų, kai nacionalinė reguliavimo institucija ketina imtis priemonės:

a) kuriai taikomas šios direktyvos 15 ar 16 straipsnis, Direktyvos 2002/19/EB (Prieigos direktyva) 5 ar 8 straipsnis ar Direktyvos 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva) 16 straipsnis, ir

b) kuri daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai,

ji tuo pat metu priemonės projektą padaro prieinamą Komisijai ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms kitose valstybėse narėse kartu pagal 5 straipsnio 3 dalį nurodydama, kuo priemonė yra paremta, ir apie ją praneša Komisijai bei kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms. Nacionalinės reguliavimo institucijos ir Komisija pastabas atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai gali pateikti ne vėliau kaip per mėnesį ar per 6 straipsnyje nurodytą laikotarpį, jei jis yra ilgesnis. Vieno mėnesio termino pratęsti negalima.

4. Kai planuojama priemonė, kuriai taikoma šio straipsnio 3 dalis, siekiama:

a) apibūdinti atitinkamą rinką, kuri skiriasi nuo rinkų, apibūdintų rekomendacijoje pagal 15 straipsnio 1 dalį, arba

b) spresti, ar pagal 16 straipsnio 3, 4 ir 5 dalis laikyti įmonę, atskirai ar kartu su kitomis įmonėmis, turint didelę įtaką rinkoje,

ir kai ši planuojama priemonė galėtų daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, ir kai Komisija yra nacionalinei reguliavimo institucijai nurodžiusi, kad planuojama priemonė sukurs kliūtį bendrojoje rinkoje, arba jei Komisija turi rimtų abejonų dėl planuojamos priemonės suderinamumo su Bendrijos teise, ypač su 8 straipsnyje nurodytais tikslais, planuojama priemonė netaikoma dar du mėnesius. Šio termino pratęsti negalima. Per šį terminą Komisija 22 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka gali priimti sprendimą pareikalauti, kad atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija planuojamą priemonę atšauktų. Kartu su šiuo sprendimu pateikiama išsami ir objektyvi analizė, kodėl Komisija mano, kad planuojama priemonė neturėtų būti taikoma, ir konkretūs pasiūlymai, kaip planuojama priemonė turėtų būti pataisyta.

5. Atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija su didžiausiu atidumu atsižvelgia į kitų nacionalinių reguliavimo institucijų ir Komisijos pastabas ir po to, išskyrus atvejus, kai taikoma šio straipsnio 4 dalis, gali priimti planuojamą priemonę, o tai padariusi ją praneša Komisijai.

6. Išskirtiniais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija mano, kad išimties tvarka iš šio straipsnio 3 ir 4 dalyse numatytų procedūrų reikia veikti skubiai, kad būtų galima apsaugoti konkurenciją ir paslaugų

▼B

gavėjų interesus, ji gali nedelsdama imtis proporcingų ir laikinų priemonių. Apie tokias priemones ji nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms kartu išsamiai nurodydama priežastis. Priimdamos sprendimą tokias priemones taikyti nuolatos ir pratęsti jų galiojimo laiką, nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į šio straipsnio 3 ir 4 dalis.

III SKYRIUS

NACIONALINIŲ REGULIAVIMO INSTITUCIJŲ UŽDUOTYS

8 straipsnis

Politikos tikslai ir reguliavimo principai

1. Valstybės narės užtikrina, kad, vykdydamos šioje Direktyvoje ir specifinėse direktyvose nurodytas reguliavimo užduotis, nacionalinės reguliavimo institucijos imtųsi visų reikiamų priemonių, skirtų šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodytiems tikslams pasiekti. Tokios priemonės turi būti proporcingos tiems tikslams.

Valstybės narės užtikrina, kad, vykdydamos šioje direktyvoje ir specifinėse direktyvose nurodytas užduotis, ypač tas, kuriomis siekiama užtikrinti veiksmingą konkurenciją, nacionalinės reguliavimo institucijos kuo atidžiau atsižvelgtų į tai, jog yra pageidautina, kad jų reguliavimas būtų technologiniu požiūriu neutralus.

Nacionalinės reguliavimo institucijos, neperžengdamos savo kompetencijos ribų, gali prisidėti prie kultūrų ir kalbų įvairovę bei žiniasklaidos pliuralizmą skatinančios politikos įgyvendinimo.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos skatina konkurenciją elektroninių ryšių tinklų, elektroninių ryšių paslaugų ir susijusių priemonių bei paslaugų teikimo srityje, *inter alia*:

- a) užtikrindamos, kad paslaugų gavėjai, įskaitant paslaugų gavėjus su negalia, galėtų rinktis naudingiausią paslaugą, kainą ir kokybę;
- b) užtikrindamos, kad elektroninių ryšių sektoriuje nebūtų konkurencijos iškraipymų ir ribojimo;
- c) skatindamos veiksmingas investicijas į infrastruktūrą ir skatindamos naujoves; ir
- d) skatindamos veiksmingai naudoti radijo dažnius ir numeracijos išteklius bei užtikrindamos jų veiksmingą valdymą.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos prisideda prie vidaus rinkos plėtros, *inter alia*:

- a) Europos lygiu šalindamos išlikusias elektroninių ryšių tinklų, susijusių priemonių ir paslaugų be elektroninių ryšių paslaugų teikimo kliūtis;
- b) skatindamos sukurti ir plėtoti transeuropinius tinklus ir visos Europos paslaugų sąveiką bei ryšį tarp galutinių paslaugos gavėjų;
- c) užtikrindamos, kad panašiomis aplinkybėmis nebūtų diskriminuojamos elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas teikiančios įmonės;
- d) skaidriai bendradarbiaudamos tarpusavyje ir su Komisija, kad būtų sukurta nuosekli reguliavimo politika ir nuosekliai taikoma ši direktyva ir specifinės direktyvos.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos rūpinasi Europos Sąjungos piliečių interesais, *inter alia*:

- a) užtikrindamos, kad visiems piliečiams būtų prieinamos universaliosios paslaugos, nurodytos Direktyvoje 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva);

▼B

- b) užtikrinamos aukšto lygio vartotojų apsaugą jų santykiuose su teikėjais, ypač užtikrinamos paprastas ir nebrangias ginčų sprendimo procedūras, kurias vykdytų nuo suinteresuotų šalių nepriklausomos institucijos;
- c) prisidėdamos prie aukšto lygio asmens duomenų ir privatumo apsaugos;
- d) skatindamos, kad būtų teikiama aiški informacija, ypač reikalaujamos tarifų bei viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų naudojimo sąlygų skaidrumo;
- e) tenkindamos specifinių socialinių grupių, ypač paslaugų gavėjų su negalia poreikius;
- f) stengdamosi išlaikyti viešųjų ryšių tinklą vientisumą ir saugumą.

*9 straipsnis***Elektroninių ryšių paslaugoms skirtų radijo dažnių valdymas**

1. Valstybės narės pagal 8 straipsnį (savo teritorijoje) užtikrina veiksmingą elektroninių ryšių paslaugoms skirtų radijo dažnių valdymą. Jos užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos skirstytų ir skirtų tokius radijo dažnius remdamosi objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais.
2. Valstybės narės, atsižvelgdamos į tai, kad radijo dažnius reikia efektyviai ir veiksmingai naudoti laikantis Sprendimo Nr. 676/2002/EB (Radijo spektro sprendimas), stengiasi radijo dažnių naudojimą derinti visoje Bendrijoje.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad įmonės perduotų teises naudoti radijo dažnius bendrai su kitomis įmonėmis.
4. Valstybės narės užtikrina, kad apie įmonės ketinimą perduoti teises naudoti radijo dažnius būtų pranešta nacionalinei reguliavimo institucijai, kuri yra atsakinga už spektro skyrimą, ir kad bet koks perdavimas vyktų nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyta tvarka ir būtų viešas. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad tokie sandoriai neiškraipytų konkurencijos. Kai radijo dažnio naudojimas yra suderintas taikant Sprendimą Nr. 676/2002/EB (Radijo spektro sprendimas) bei kitas Bendrijos priemones, dėl tokio perdavimo to dažnio naudojimas neturi keistis.

*10 straipsnis***Numeracija, pavadinimai ir adresai**

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos kontroliuotų visus nacionalinius numeracijos išteklius ir nacionalinių numeracijos planų valdymą. Valstybės narės užtikrina, kad visoms viešai prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms būtų teikiama pakankamai numerių ir numerių intervalų. Nacionalinės reguliavimo institucijos nustato nacionalinių numeracijos išteklių skyrimo objektyvią, skaidrią ir nediskriminacinę tvarką.
2. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad numeracijos planai ir procedūros būtų taikomos vienodai visiems viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams. Svarbiausia valstybės narės užtikrina, kad įmonė, kuriai skirtas numerių intervalas, nediskriminuotų kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų nustatydamą numerių sekas, kuriomis pasiekiamos jų paslaugos.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniai numeracijos planai ir visi vėlesni jų papildymai ir pakeitimai būtų skelbiami ir jiems būtų taikomi tik nacionalinio saugumo sumetimais pateisinami apribojimai.

▼B

4. Valstybės narės remia numeracijos išteklių derinimą Bendrijoje, kai tai yra būtina paslaugų plėtrai visoje Europoje. 22 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka Komisija gali šiuo klausimu imtis atitinkamų techninių įgyvendinimo priemonių.

5. Siekiant užtikrinti globalinę paslaugų sąveiką, kai tai yra tikslinga, valstybės narės koordinuoja savo pozicijas tarptautinėse organizacijose ir forumuose, kuriuose priimami sprendimai su elektroninių ryšių tinklu ir paslaugų numeracija, pavadinimais ir adresais susijusiais klausimais.

*11 straipsnis***Priėjimo teisė**

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija svarstydama:

- paraišką dėl įmonei, turinčiai leidimą teikti viešuosius ryšių tinklus, teisių suteikimo įrengti įrenginius valstybinėje ar privačioje nuosavybėje, virš jos ar po ja,
- paraišką dėl įmonei, turinčiai leidimą teikti visus kitus, ne tik viešuosius elektroninių ryšių tinklus, teisių suteikimo įrengti įrenginius valstybinėje ar privačioje nuosavybėje, virš jos ar po ja,

toji kompetentinga institucija:

- nedelsdama ir be jokios diskriminacijos veiktų skaidria ir viešai prieinama tvarka,
- numatydama tam tikras tokių teisių sąlygas, laikytusi skaidrumo ir nediskriminacinių principų.

Minėta tvarka gali būti skirtinga priklausomai nuo to, ar pareiškėjas teikia viešuosius ryšių tinklus, ar ne.

2. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai viešosioms ar vietinės valdžios institucijoms nuosavybės teise priklauso ar jos kontroliuoja įmonės, teikiančias elektroninių ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, 1 dalyje nurodytų teisių suteikimo funkcija ir su nuosavybe ar kontrole susijusi veikla būtų veiksmingai struktūriškai atskirtos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų veiksmingi mechanizmai, kurie įmonėms leistų pateikti nepriklausomai nuo suinteresuotų šalių institucijai apeliacinius skundus dėl sprendimų suteikti teises įrengti įrenginius.

*12 straipsnis***Bendra vieta ir bendras įrenginių naudojimas**

1. Kai elektroninių ryšių tinklus teikianti įmonė pagal nacionalinius įstatymus turi teisę įrengti įrenginius valstybinėje ar privačioje nuosavybėje, virš jos ar po ja arba gali pasinaudoti nuosavybės eksproprijavimo ar naudojimo tvarka, nacionalinės reguliavimo institucijos skatina, kad tokie įrenginiai ar nuosavybė būtų naudojami bendrai.

2. Ypač tais atvejais, kai įmonėms dėl aplinkos, žmonių sveikatos apsaugos, valstybinio saugumo ar miesto bei kaimo planavimo nėra prieinamos kitos veiksmingos galimybės, valstybės narės gali reikalauti, kad įmonė, kuri valdo elektroninių ryšių tinklus, leistų kitoms įmonėms bendrai naudotis įrenginiais ar nuosavybe (įskaitant bendrą naudojamą fizine vieta) arba imtis priemonių palengvinti valstybinių darbų koordinavimą tik po tam tikros trukmės viešų konsultacijų, kurių metu visoms suinteresuotoms šalims būtų suteikta galimybė išreikšti savo nuomonę. Į tokius bendro naudojimo ir koordinavimo susitarimus gali įeiti taisyklės dėl įrenginių ar nuosavybės bendro naudojimo sąnaudų pasidalijimo.

13 straipsnis

Apskaitos atskyrimas ir finansinės ataskaitos

1. Valstybės narės reikalauja, kad įmonės, teikiančios viešuosius ryšių tinklus ir viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas ir turinčios specialias ar išimtines teises teikti paslaugas kituose tos pačios ar kitos valstybės narės sektoriuose:

- a) turėtų atskiras su elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikimu susijusias sąskaitas, kurių būtų reikalaujama, jei šią veiklą vykdytų teisiškai savarankiškos įmonės, kad būtų galima nustatyti visus sąnaudų ir pajamų elementus bei jų apskaičiavimo pagrindą ir taikomus sąnaudų bei pajamų priskyrimo metodus, susijusius su jų veikla teikiant elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, įskaitant ilgalaikio turto bei struktūrinių sąnaudų suskirstymą pagal straipsnius; arba
- b) struktūriškai atskirtą veiklą, susijusią su elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikimu.

Valstybės narės šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų gali netaikyti įmonėms, kurių veiklos, susijusios su elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikimu valstybėse narėse, metinė apyvarta sudaro mažiau kaip 50 milijonų eurų.

2. Jei įmonėms, teikiančioms viešuosius ryšių tinklus ar viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas, netaikomi bendrovių teisės reikalavimai arba jos neatitinka mažų ir vidutinių įmonių, kurioms taikomos Bendrijos teisės apskaitos taisyklės, kriterijų, jų finansinės ataskaitos sudaromos ir pateikiamos nepriklausomam auditui bei skelbiamos. Auditas atliekamas pagal atitinkamas Bendrijos ir nacionalines taisykles.

Šis reikalavimas taikomas ir atskiroms sąskaitoms, kurių reikalaujama pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą.

IV SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis

Įmonės, turinčios didelę įtaką rinkoje

1. Tais atvejais, kai specifinės direktyvos reikalauja, kad nacionalinės reguliavimo institucijos 16 straipsnyje numatyta tvarka nustatytų, ar operatoriai turi didelę įtaką rinkoje, taikomos šio straipsnio 2 ir 3 dalys.

2. Laikoma, kad įmonė turi didelę įtaką rinkoje, jei jos vienos ar bendrai su kitomis įmonėmis padėtis prilygsta dominuojančiai, tai yra ji turi ekonominę galią, kuri jai leidžia būti gana dideliu mastu nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ar galų gale nuo vartotojų.

Spręsdamos, ar vienos ar kelių įmonių bendra padėtis rinkoje yra dominuojanti, nacionalinės reguliavimo institucijos visų pirma laikosi Bendrijos teisės normų ir su didžiausiu atidumu atsižvelgia į rinkos analizės ir didelės įtakos rinkoje vertinimo gaires, kurias Komisija paskelbia pagal 15 straipsnį. Tokio vertinimo kriterijai pateikti II priede.

3. Kai įmonė turi didelę įtaką tam tikroje rinkoje, gali būti laikoma, kad ji turi didelę įtaką rinkoje ir glaudžiai susijusioje rinkoje, jei tų dviejų rinkų ryšiai yra tokie, kad įtaka vienoje rinkoje daro poveikį jos įtakai kitoje rinkoje ir taip dar labiau sustiprėja įmonės įtaka rinkoje.

15 straipsnis

Rinkos apibrėžimo tvarka

1. Po viešų konsultacijų ir konsultacijų su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis Komisija priima rekomendaciją dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų (toliau – rekomendacija). Pagal šios direktyvos I priedą rekomendacijoje bus nurodytos tos elektroninių ryšių sektoriaus produktų ir paslaugų rinkos, kurių charakteristikos pagrįstai leidžia joms taikyti specifinėse direktyvose nurodytus reglamentuojančio pobūdžio įpareigojimus, jų netaikant rinkoms, konkrečiais atvejais galinčioms būti apibrėžtoms pagal konkurencijos teisę. Komisija rinkas apibrėžia pagal konkurencijos teisės principus.

Komisija reguliariai persvarsto rekomendaciją.

2. Ne vėliau kaip šios direktyvos įsigaliojimo dieną Komisija paskelbia rinkos analizės ir didelės įtakos rinkoje įvertinimo gaires (toliau – gairės), kurios atitinka konkurencijos teisės principus.

3. Su didžiausiu atidumu atsižvelgdamos į rekomendaciją ir gaires, nacionalinės reguliavimo institucijos pagal nacionalines aplinkybes ir konkurencijos teisės principus apibrėžia geografines rinkas. Apibrėždamos rinkas, kurios skiriasi nuo rekomendacijoje apibrėžtų rinkų, nacionalinės reguliavimo institucijos laikosi 6 ir 7 straipsniuose nurodytos tvarkos.

4. Pasikonsultavusi su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, Komisija 22 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka gali priimti sprendimą, nustatantį transnacionalines rinkas.

16 straipsnis

Rinkos analizės tvarka

1. Po to, kai priimama ar atnaujinama rekomendacija, nacionalinės reguliavimo institucijos kuo skubiau atlieka atitinkamų rinkų analizę atidžiai atsižvelgdamos į gaires. Valstybės narės užtikrina, kad ši analizė atitinkamais atvejais būtų atliekama kartu su nacionalinėmis konkurencijos institucijomis.

2. Tais atvejais, kai pagal Direktyvos 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva) 16, 17, 18 ar 19 straipsnius arba Direktyvos 2002/19/EB (Prieigos direktyva) 7 ar 8 straipsnius reikalaujama, kad nacionalinė reguliavimo institucija nustatytų, ar įmonėms reikia skirti, palikti galioti, pakeisti ar panaikinti įpareigojimus, ji, remdamasi šio straipsnio 1 dalyje nurodyta analize, turi nustatyti, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga.

3. Jei nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad konkurencija rinkoje yra veiksminga, ji neskiria ir nepalieka galioti jokių šio straipsnio 2 dalyje minėtų specifinių įpareigojimų. Tais atvejais, kai įpareigojimai konkrečioms sektoriams jau paskirti, nacionalinė reguliavimo institucija atitinkamos rinkos įmonėms tokius įpareigojimus panaikina. Apie tokį panaikinimą šalims, kurioms jis turi įtakos, pranešama iš anksto.

4. Jei nacionalinė reguliavimo institucija nustato, kad atitinkamoje rinkoje nėra veiksmingos konkurencijos, ji pagal 14 straipsnį nustato įmones, turinčias didelę įtaką toje rinkoje, ir joms nustato atitinkamus specifinius šio straipsnio 2 dalyje minėtus reglamentuojančio pobūdžio įpareigojimus, arba jei jie jau nustatyti, juos palieka ar iš dalies pakeičia.

5. 15 straipsnio 4 dalyje minimame sprendime minėtų transnacionalinių rinkų atveju rinkos analizę atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos atlieka kartu, su didžiausiu atidumu atsižvelgdamos į gaires, ir kartu suderintai sprendžia, ar pradėti taikyti, palikti galioti, keisti ar panaikinti šio straipsnio 2 dalyje minėtus įpareigojimus.

6. Pagal šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalis taikant priemones laikomasi 6 ir 7 straipsniuose nurodytos tvarkos.

17 straipsnis

Standartizacija

1. Laikydamosi 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos, Komisija sudaro ir *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbia standartų ir (arba) specifikacijų sąrašą, kurio pagrindu būtų skatinama suderintai teikti elektroninių ryšių tinklus, elektroninių ryšių paslaugas ir susijusias priemones bei paslaugas. Prireikus laikydamosi 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos ir konsultuodamosi su komitetu, įsteigtu Direktyva 98/34/EB, Komisija gali reikalauti, kad Europos standartų organizacijos (Europos standartizacijos komitetas – CEN, Europos elektrotechnikos standartizacijos komitetas – Cenelec ir Europos telekomunikacijų standartų institutas – ETSI) parengtų standartus.

2. Valstybės narės skatina, kad teikiamoms paslaugoms, techninėms sąsajoms ir (arba) tinklų funkcijoms būtų taikomi 1 dalyje minėti standartai ir (arba) specifikacijos tokiu mastu, kokio būtinai reikia paslaugų sąveikai užtikrinti ir paslaugų gavėjams suteikti daugiau pasirinkimo laisvės.

Kol nėra pagal 1 dalį paskelbtų standartų ir (arba) specifikacijų, valstybės narės skatina įgyvendinti Europos standartų organizacijų priimtus standartus ir (arba) specifikacijas.

Jei tokių standartų ir (arba) specifikacijų nėra, valstybės narės skatina įgyvendinti Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU), Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) arba Tarptautinės elektrotechnikos komisijos (IEC) priimtus tarptautinius standartus ir rekomendacijas.

Jei tarptautiniai standartai yra, valstybės narės skatina, kad Europos standartų organizacijos juos arba jų atitinkamas dalis imtų kaip pagrindą savo sudaromiems standartams, išskyrus atvejus, jei tokie tarptautiniai standartai ar jų atitinkamos dalys būtų neveiksmingos.

3. Jei 1 dalyje minėti standartai ir (arba) specifikacijos nėra pakankamai įdiegtos ir paslaugų sąveika vienoje ar keliuose valstybėse narėse negali būti užtikrinta, tokių standartų ir (arba) specifikacijų įgyvendinimas 4 dalyje nustatyta tvarka gali būti privalomas tokiu mastu, kokio būtinai reikia tokiai sąveikai užtikrinti ir paslaugų gavėjams suteikti daugiau pasirinkimo laisvės.

4. Tais atvejais, kai Komisija ketina tam tikrų standartų ir (arba) specifikacijų įgyvendinimą padaryti privalomą, ji apie tai paskelbia pranešimą *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* ir paragina visas suinteresuotas šalis viešai pareikšti pastabas. Laikydamosi 22 straipsnio 3 dalyje nurodytos tvarkos, Komisija atitinkamų standartų įgyvendinimą paskelbia privalomą ir *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* skelbiame standartų ir (arba) specifikacijų sąrašė juos pavadina privalomaisiais standartais.

5. Kai Komisija mano, kad 1 dalyje minėti standartai ir (arba) specifikacijos nebeprisideda prie suderinto elektroninių ryšių paslaugų teikimo arba kad jie nebetenkina vartotojų poreikių ar kliudo technologijų plėtočiai, Komisija 22 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka išbraukia juos iš 1 dalyje minėto standartų ir (arba) specifikacijų sąrašo.

6. Kai Komisija mano, kad 4 dalyje minėti standartai ir (arba) specifikacijos nebeprisideda prie suderinto elektroninių ryšių paslaugų teikimo arba kad jie nebetenkina vartotojų poreikių ar kliudo technologijų plėtočiai, Komisija 22 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka išbraukia juos iš 1 dalyje minėto standartų ir (arba) specifikacijų sąrašo.

7. Šis straipsnis netaikomas jokiems esminiams reikalavimams, sąsajų specifikacijoms ir suderintiems standartams, kuriems taikoma Direktyva 1999/5/EB.

18 straipsnis

Skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugų sąveika

1. Siekdamas skatinti laisvą informacijos srautą, žiniasklaidos pliuralizmą ir kultūrų įvairovę, valstybės narės pagal 17 straipsnio 2 dalies nuostatas skatina:
  - a) teikėjus, teikiančius skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugas viešam paskirstymui Bendrijoje interaktyviomis skaitmeninės televizijos platformomis nepriklausomai nuo perdavimo būdo naudoti atvirą API (taikomųjų programų sąsają);
  - b) teikėjus, teikiančius visokią patobulintą televizijos įrangą, naudojamą skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugoms priimti interaktyviomis skaitmeninės televizijos platformomis remiantis atitinkamų standartų ir specifikacijų pagrindiniais reikalavimais laikytis atviros API.
2. Nepažeisdamos Direktyvos 2002/19/EB (Prieigos direktyva) 5 straipsnio 1 dalies b punkto, valstybės narės skatina API savininkus sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis už atitinkamą atlygį teikti visą informaciją, kuri yra būtina, kad skaitmeninės interaktyvios televizijos paslaugų teikėjai galėtų teikti visas API palai komas veiksmingas paslaugas grynai funkcinė forma.
3. Per vienerius metus nuo 28 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos taikymo datos Komisija ištiria šio straipsnio poveikį. Jei vienoje ar keliose valstybėse narėse nėra pakankamos sąveikos ir paslaugų gavėjų pasirinkimo laisvės, Komisija gali imtis veiksmų 17 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

19 straipsnis

Suderinimo procedūros

1. Kai Komisija 22 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka valstybėms narės išleidžia rekomendacijas dėl šios direktyvos ir specifinių direktyvų nuostatų suderinto taikymo, kad būtų galima pasiekti 8 straipsnyje nustatytus tikslus, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, atlikdamos savo pareigas, su didžiausiu atidumu atsižvelgtų į tas rekomendacijas. Jei nacionalinė reguliavimo institucija nusprendžia rekomendacijų nesilaikyti, ji apie tai praneša Komisijai, pagrįsdama savo poziciją.
2. Kai Komisija nustato, kad nacionalinių teisės aktų, skirtų įgyvendinti 10 straipsnio 4 dalį, nukrypimai sukuria kliūtis bendrojoje rinkoje, Komisija 22 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka gali imtis atitinkamų techninių įgyvendinimo priemonių.

20 straipsnis

Įmonių ginčų sprendimas

1. Tais atvejais, kai dėl įpareigojimų pagal šią direktyvą ar specifines direktyvas tarp įmonių, teikiančių valstybėje narėje elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, kyla ginčas, atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija bet kurios ginčo šalies prašymu ir nepažeisdama 2 dalies nuostatų priima sprendimą, įpareigojantį išspręsti ginčą per kuo trumpesnį laiką, bet kuriuo atveju per keturis mėnesius, išskyrus ypatingas aplinkybes. Atitinkama valstybė narė reikalauja, kad visos šalys visiškai bendradarbiautų su nacionaline reguliavimo institucija.
2. Valstybės narės gali numatyti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos atsisakytų spręsti ginčą įpareigojančiu sprendimu, kai yra kiti mechanizmai, įskaitant tarpininkavimą, kurie geriau ir laiku pagal 8 straipsnio nuostatas išspręstų ginčą. Apie tai jos nedelsdamos praneša

▼B

šalims. Jei per keturis mėnesius ginčas neišsprendžiamas ir nukentėjusioji šalis jo neperduoda teismui, nacionalinė reguliavimo institucija bet kurios šalies prašymu priima sprendimą, įpareigojantį ginčą išspręsti per kuo trumpesnę laiką, bet kuriuo atveju per keturis mėnesius.

3. Spręsdama ginčą nacionalinė reguliavimo institucija priima sprendimus, kuriais siekiama 8 straipsnyje išdėstytų tikslų. Visi įpareigojimai, kuriuos nacionalinė reguliavimo institucija nustato įmonei spręsdama ginčą, turi atitikti šios direktyvos ar specifinių direktyvų nuostatas.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimas skelbiamas viešai atsižvelgiant į verslo slaptumo reikalavimus. Suinteresuotoms šalims pateikiami išsamūs sprendimo motyvai.

5. Šio straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nurodyta tvarka nekliudo bet kuriai šaliai pareikšti ieškinį teisme.

*21 straipsnis***Tarpvalstybinių ginčų sprendimas**

1. Jei tarp šalių skirtingose valstybėse narėse kyla dėl šios direktyvos ar specifinių direktyvų ginčas, priklausantis kelių valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijai, taikoma šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

2. Ginčą atitinkamoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms gali pateikti bet kuri šalis. Nacionalinės reguliavimo institucijos koordinuoja savo pastangas ginčą išspręsti pagal 8 straipsnyje išdėstytus tikslus. Visi įpareigojimai, kuriuos nacionalinė reguliavimo institucija nustato įmonei spręsdama ginčą, turi atitikti šios direktyvos ar specifinių direktyvų nuostatas.

3. Valstybės narės gali numatyti nuostatas, kad nacionalinės reguliavimo institucijos kartu atsisakytų spręsti ginčą įpareigojančiu sprendimu, kai yra kiti mechanizmai, įskaitant tarpininkavimą, kurie geriau ir laiku pagal 8 straipsnio nuostatas išspręstų ginčą. Apie tai jos nedelsdamos praneša šalims. Jei per keturis mėnesius ginčas neišsprendžiamas ir nukentėjusioji šalis jo neperduoda teismui, nacionalinės reguliavimo institucijos bet kurios šalies prašymu koordinuoja savo pastangas ginčą išspręsti pagal 8 straipsnio nuostatas.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka nekliudo bet kuriai šaliai iškelti ieškinį teisme.

*22 straipsnis***Komitetas**

1. Komisijai padeda komitetas („Ryšių komitetas“).

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

3. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas terminas – trys mėnesiai.

4. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

*23 straipsnis***Apsikeitimas informacija**

1. Komisija Ryšių komitetui pateikia visą svarbią informaciją apie reguliarių konsultacijų su tinklų operatoriu, paslaugų teikėju, paslaugų

▼B

gavėjų, vartotojų, gamintojų ir profsąjungų, taip pat trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų atstovais rezultatus.

2. Atsižvelgdamas į Bendrijos elektroninių ryšių politiką, Ryšių komitetas skatina, kad valstybės narės tarpusavyje ir su Komisija keis-tūsi informacija apie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų padėtį bei jų reguliavimo veiklą.

*24 straipsnis***Informacijos skelbimas**

1. Valstybės narės užtikrina, kad naujausia informacija apie šios direktyvos ir specifinių direktyvų taikymą būtų viešai skelbiama taip, kad būtų lengvai prieinama visoms suinteresuotoms šalims. Savo nacionaliniuose oficialiuose leidiniuose jos skelbia pranešimus, kuriuose nurodo, kur ir kaip toji informacija yra paskelbta. Pirmas toks pranešimas skelbiamas prieš 28 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytą taikymo datą, o po to pranešimas skelbiamas visais atvejais, jei skelbiamoje informacijoje yra pakeitimų.

2. Skelbdamos pranešimą, valstybės narės Komisijai nusiunčia tokių skelbimų kopiją. Komisija informaciją atitinkamai pateikia Ryšių komitetui.

*25 straipsnis***Persvarstymo tvarka**

1. Komisija reguliariai persvarsto šios direktyvos veikimą ir pirmą kartą ne vėliau kaip po trejų metų nuo 28 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos taikymo datos pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Šiuo tikslu Komisija gali prašyti valstybių narių informacijos, kurią šios turi pateikti nedelsdamos.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*26 straipsnis***Panaikinimas**

Šia direktyva panaikinamos toliau nurodytos direktyvos ir sprendimai; panaikinimas įsigalioja nuo 28 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos taikymo datos:

- Direktyva 90/387/EEB,
- 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/396/EEB dėl vieno Europos skubaus iškvietimo telefono numerio įdiegimo ⁽¹⁾,
- 1992 m. birželio 5 d. Tarybos direktyva 92/44/EEB dėl atvirojo tinklo teikimo nuostatos taikymo skirtosioms linijoms ⁽²⁾,
- 1992 m. gegužės 11 d. Tarybos direktyva 92/264/EEB dėl standartinio tarptautinio telefono prieigos kodo įvedimo Bendrijoje ⁽³⁾,
- Direktyva 95/47/EB,
- Direktyva 97/13/EB,
- Direktyva 97/33/EB,

⁽¹⁾ OL L 217, 1991 8 6, p. 31.

⁽²⁾ OL L 165, 1992 6 19, p. 27. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 98/80/EB (OL L 14, 1998 1 20, p. 27).

⁽³⁾ OL L 137, 1992 5 20, p. 21.

▼B

— 1998 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/10/EB dėl atvirojo tinklo teikimo (ATT) nuostatos taikymo balso telefonijai ir universaliųjų telekomunikacijų paslaugų konkurencinėje aplinkoje ⁽¹⁾.

*27 straipsnis***Pereinamojo laikotarpio priemonės**

Valstybės narės visus įpareigojimus pagal nacionalinę teisę, nurodytus Direktyvos 2002/19/EB (Prieigos direktyva) 7 straipsnyje ir Direktyvos 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva) 16 straipsnyje, palieka galioti tol, kol nacionalinė reguliavimo institucija pagal šios direktyvos 16 straipsnį nuspręs dėl tų įpareigojimų.

Viešųjų fiksuoto telefono ryšio tinklų operatoriai, kuriuos nacionalinė reguliavimo institucija nurodė kaip turinčius didelę įtaką rinkoje teikiant viešuosius fiksuoto telefono ryšio tinklus ir paslaugas pagal Direktyvos 97/33/EB I priedo 1 dalį arba pagal Direktyvą 98/10/EB, Reglamente (EB) Nr. 2887/2000 ir toliau laikomi nustatytais operatoriais iki to laiko, kai bus užbaigta 16 straipsnyje nurodyta rinkos analizės procedūra. Po to tame reglamente jie nebebus laikomi nustatytais operatoriais.

*28 straipsnis***Perkėlimas į nacionalinę teisę**

1. Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2003 m. liepos 24 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Jos taiko tas priemones nuo 2003 m. liepos 25 d.

2. Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų ir visų jų vėlesnių pakeitimų tekstus.

*29 straipsnis***Įsigaliojimas**

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

*30 straipsnis***Adresatai**

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

⁽¹⁾ OL L 101, 1998 4 1, p. 24.

I PRIEDAS

Rinkų, kurios turi būti įrašytos į pradinę Komisijos rekomendaciją dėl atitinkamų 15 straipsnyje nurodytų produktų ir paslaugų rinkų, sąrašas

1. *Rinkos, nurodytos Direktyvoje 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva)*

16 straipsnis — rinkos, apibrėžtos pagal ankstesnę reguliavimo sistemą, kurių įpareigojimus būtina persvarstyti.

Leidimas prisijungti prie viešojo telefono tinklo ir jį naudoti fiksuotose vietose.

Skirtųjų linijų teikimas galutiniams paslaugų gavėjams.
2. *Rinkos, nurodytos Direktyvoje 2002/19/EB (Prieigos direktyva)*

7 straipsnis — rinkos, apibrėžtos pagal ankstesnę reguliavimo sistemą, kurių įpareigojimus būtina persvarstyti.

Sujungimas (Direktyva 97/33/EB)

  - kvietimo pradžia viešajame fiksuoto telefono ryšio tinkle
  - kvietimo pabaiga viešajame fiksuoto telefono ryšio tinkle
  - transzito paslaugos viešajame fiksuoto telefono ryšio tinkle
  - kvietimo pradžia viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose
  - kvietimo pabaiga viešuosiuose judriojo telefono ryšio tinkluose
  - skirtųjų linijų sujungimas (grandinių dalių sujungimas)

Prieiga prie tinklo ir speciali prieiga prie tinklo (Direktyva 97/33/EB, Direktyva 98/10/EB)

  - prieiga prie viešojo fiksuoto telefono ryšio tinklo, įskaitant atsietą prieigą prie vietinės linijos
  - prieiga prie viešojo judriojo telefono ryšio tinklo, įskaitant operatoriaus pasirinkimą

Didmeninis skirtosios linijos pajėgumas (Direktyva 92/44/EEB)

  - didmeninis skirtosios linijos pajėgumo teikimas kitiems elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjams
3. *Rinkos, nurodytos Reglamente (EB) Nr. 2887/2000*

Paslaugos, teikiamos atsietomis (metalinių vytų porų) linijomis.
4. *Papildomos rinkos*

Nacionalinė tarptautinių tarptinklinių ryšių paslaugų rinka viešaisiais judriojo telefono ryšio tinklais.

*II PRIEDAS***Kriterijai, kuriuos turi taikyti nacionalinės reguliavimo institucijos, vertindamos bendrą dominuojančią padėtį pagal 14 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą**

Laikoma, kad dviejų ar daugiau įmonių bendra padėtis yra dominuojanti, kaip apibrėžta 14 straipsnyje, jei net ir nesant tarp jų struktūrinių ar kitokių ryšių, jos veikia rinkoje, kurios struktūra prisideda prie koordinuotų pasekmių. Nepažeidžiant Teisingumo Teismo praktikos dėl bendros dominuojančios padėties, taip gali būti tais atvejais, kai rinka turi keletą tam tikrų bruožų, susijusių svarbiausia su rinkos koncentracija, skaidrumu ir kitais toliau išvardytais bruožais:

- brandi rinka,
- sustingęs ar vidutinis paklausos didėjimas,
- mažas paklausos elastingumas,
- vienaarūšis produktas,
- panašios sąnaudų struktūros,
- panašios rinkos dalys,
- techninių naujovių, brandžios technologijos nebuvimas,
- perteklinių pajėgumų nebuvimas,
- didelės kliūtys patekti į rinką,
- kompensuojamos perkamosios galios nebuvimas,
- potencialios konkurencijos nebuvimas,
- įvairios neformalių ir kitokių ryšių tarp atitinkamų įmonių rūšys,
- baudžiamieji mechanizmai,
- kainų konkurencijos nebuvimas ar ribota jos apimtis.

Čia pateiktas sąrašas ir kriterijai nėra išsamūs. Sąrašas tik iliustruoja, kokius įrodymus galima naudoti teigiant, kad egzistuoja bendra dominuojanti padėtis.